AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 6.11.2007
COM(2007) 649 végleges

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTHEZ ÉS A TANÁCSHOZ

Határozottabb fellépés a terrorizmus ellen

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTHEZ ÉS A TANÁCSHOZ

Határozottabb fellépés a terrorizmus ellen

I. A veszély

A terrorizmus napjainkban nemzetközi méreteket ölt. Miközben világszerte, valamint az EU-ban is jelentős fejlődés mutatkozott a terrorizmus elleni küzdelem terén, a nemzetközi terrorizmus továbbra is globális veszélyt jelent. A terrorista struktúrák alkalmazkodnak a terrorizmus ellenes globális lépésekhez. A terrorista csoportok különböző országokban szóródhatnak szét, a hagyományos értelemben vett országhatárokon át tevékenykednek, saját érdekeik megvalósítására használva fel a kommunikációs technológiákban (például internet, mobiltelefon-hálózat) rejlő előnyöket. A terroristák az internetet rendszerint propaganda célokra, kiképzésre, toborzásra és szükségleteik finanszírozására használják. Bizonyos terrorista szervezetek az interneten tervezik meg műveleteiket, illetve ott hozzák nyilvánosságra azokat a támadásokat, amelyeket a magukénak vallanak.

Ez a fenyegető veszély komoly kihívást jelent az Európai Unió és tagállamai számára. Az Europol és az Eurojust szerepet játszhat – és szerepet is kell játszania – e fenyegetés elhárításában, azonban nélkülözhetetlen a tagállamok és nemzeti szolgálataik közötti együttműködés. A mindenkit egyaránt fenyegető veszély miatt az elmúlt években az ilyen jellegű együttműködés jelentős mértékben nőtt.

A terroristák bárhol és bármikor lecsaphatnak, bármilyen olyan eszközt bevetve, amely szerintük a leginkább hatásos. Ma vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris fegyverek egyaránt léteznek. A nukleáris anyagoktól eltekintve ezek mind olcsón beszerezhetők, és velük szemben a hagyományos katonai eszközök nem túl hatékonyak.

Nincs okunk derűlátásra. Az elmúlt években terroristák által megtámadott nagyvárosok lakói mindannyiunk számára példát mutatnak. Rugalmasságuknak köszönhetően továbbra is élvezik és fenntartják azokat az alapvető jogokat, amelyek társadalmunk alapját képezik, miközben tudatában vannak annak, hogy a radikális elemek esetleg egy újabb támadást terveznek. Meg kell találnunk az egyensúlyt, hogy tudatosítsuk a kockázatokat, megtegyük a megfelelő és arányos lépéseket e veszélyek megvalósulása ellen, ugyanakkor ne hagyjuk, hogy mindezek rányomják bélyegüket mindennapjainkra. A terroristák legfontosabb célja, hogy törést okozzanak a társadalomban.

II. Az uniós fellépések: kulcsfontosságú intézkedések

Az Európai Unió támogatja tagállamait a globális veszéllyel szembeni fellépésben. Polgáraink védelme csak akkor lehet sikeres, ha e mindannyiunkat érintő problémát együtt oldjuk meg. Nem érezhetjük magunkat biztonságban anélkül, hogy felelősséget ne vállalnánk a védelem megteremtéséért.

Európa ezért a biztonság megteremtője, a jövőben e téren többet tud tenni és többet is kell tennie. Értékeinket és életmódunkat nem vehetjük magától értetődőnek, olyan érzékeny dolgokról van szó, amelyeket folyamatosan oltalmazni kell. A terrorizmus elleni küzdelemnek az alapvető jogok teljes mértékű tiszteletben tartása mellett kell történnie. A terroristák

alapvető jogainkat veszélyeztetik. A Bizottság teljes mértékben elkötelezte magát az alapvető jogok védelme és érvényesülésük elősegítése mellett. Ki kell alakítanunk a szükséges és törvényes biztonsági intézkedéseket az alapvető jogok keretein belül.

Uniószerte össze kell fognunk a terrorizmus ellen. Szolidaritást kell vállalnunk. A terrorizmus mindannyiunkat fenyeget – biztonságunkat, életmódunkat és eszméinket. E kihívással szemben közösen kell fellépnünk.

A terrorizmus veszélyét főként nemzeti szinten kell kezelni még annak tudatában is, hogy a jelenlegi fenyegetés főleg nemzetközi. Az uniós szintű munka, amely kiegészíti ezen erőfeszítéseket, a megelőzésre, a védelemre, a terrorizmus üldözésére és az esetleges támadásokra adott válaszlépésekre épül. E négy elem képezi az EU – először 2001-ben elfogadott, majd legutóbb 2005 decemberében aktualizált – terrorizmusellenes stratégiájának magját. Az e stratégia végrehajtását célzó cselekvési tervet legutóbb 2007 tavaszán aktualizálták.

Mivel a terrorizmus globális jelenség, az EU szorosan együttműködik a partnerországokkal és a nemzetközi szervezetekkel a terrorizmusellenes jogszabályok, bűnüldözés és igazságügyi együttműködés terén. A terrorizmus elleni küzdelem különböző szempontjai állandó napirendi pontot jelentenek a stratégiai partnerekkel folytatott bel- és igazságügyi miniszteri értekezleteken, valamint más fórumokon, mint például az ENSZ és a G8 kertében. Ez az együttműködés az Egyesült Államokkal és Kanadával kötött, utasnyilvántartási adatállományról szóló megállapodásokat eredményezett, amelyek lehetővé teszik a terrorizmusveszély hatékonyabb felismerését, miközben biztosítják a személyes adatok védelmét. Az EU az egyike azoknak, akik a legtöbb technikai segítséget nyújtják a harmadik országoknak világszerte, segítve őket az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1373 (2001) számú határozatának végrehajtásában.

Az EU terrorizmusellenes stratégiája meghatározza, milyen módon járulhat hozzá az EU a terrorizmus elleni küzdelemhez. A stratégiában meghatározott kulcsfontosságú intézkedések magukban foglalják a következőket:

- Az erőszakos radikalizáció megállítása;
- A létfontosságú infrastruktúrák védelme;
- A nemzeti hatóságok közötti információcsere javítása és adott esetben valamennyi érintett fél közötti együttműködés;
- A nem megszokott veszélyek ellen tett válaszlépések;
- A veszélyek felderítésének javítása;
- A pénzügyi források elzárása terroristák elől;
- Az áldozatok segítése;
- Kutatás és technológiai fejlesztés.

A Bizottság 2006. júniusában keretet javasolt a szabadsággal, a biztonsággal és a jog érvényesülésével kapcsolatos uniós politikák értékelésére[1]. A terrorizmusellenes politikák értékelése különösen fontos, mivel a veszélyhelyzetek változhatnak, aminek hatása lehet az alapvető jogokra és a piac működésére. A Bizottság továbbra is értékelni fogja az elfogadott terrorizmusellenes politikákat és azokat az intézkedéseket, amelyeket a ma elfogadott csomag terjeszt elő.

1. ERŐSZAKOS RADIKALIZÁCIÓ

A terrorista tevékenységek motivációjának megértése kulcsfontosságú a megelőzés szempontjából. A Bizottság jelenleg olyan politika kidolgozásán fáradozik, amely az erőszakos radikalizációhoz vezető tényezők azonosítására és kezelésére vonatkozik[2]. Fontos az ezen összetett területre irányuló kutatás, a Bizottság a tapasztalatok megosztása és a kérdés jobb megértése érdekében támogatja a tanulmányokat, konferenciákat és projekteket. Ebben az évben megbízásokat adtak például az erőszakos radikalizációt kiváltó tényezőkről, a radikálisok ideológiájáról és a terrorizmus támogatása érdekében történő mozgósításra alkalmazott toborzási módszerekről szóló tanulmányok elkészítésére. Valamennyi említett intézkedésre az EU különleges radikalizációellenes stratégiájával és cselekvési tervével összefüggésben kerül sor. A stratégia emlékeztet arra, hogy „a Bizottság ezt politikáinak hatékony irányításával támogatja, beleértve a kutatási célú beruházásokat, konferenciák szervezését, az oktatás és az interkulturális szerepvállalás támogatását, és a páneurópai szintű ellenőrzést”.

2. A LÉTFONTOSSÁGÚ INFRASTRUKTÚRÁK VÉDELME

A létfontosságú infrastruktúrák, úgy mint az utak, vasutak, hidak, információs és kommunikációs infrastruktúrák és erőművek védelme elengedhetetlen. Az ilyen infrastruktúrák nagy mértékben függnek egymástól mind uniós, mind globális szinten: bármely állam biztonságának szintje a többi állam által nyújtott biztonságtól függ.

Az EU hozzáadott értéket képvisel azáltal, hogy a biztonság tekintetében minimumszabványokat hoz létre, és – amennyire csak lehetséges – kiküszöböli a gyenge láncszemeket és a sebezhető pontokat[3]. Az uniós szintű lépések támogatják a tagállamokat, miközben tiszteletben tartják a szubszidiaritás elvét. Végsősoron az egyes tagállamokra hárul a felelősség, hogy megtegyéka határaikon belüli létfontosságú infrastruktúrák védelmére vonatkozó intézkedéseket.

A tanács jelenleg tárgyalja a létfontosságú infrastruktúrák védelméről szóló általános politikai keretre vonatkozó javaslatot. A Bizottság reméli, hogy az eredmény hamarosan megszületik, ami számunkra lehetővé teszi, hogy azokra a eszközökre és ágazatokra koncentráljunk, amelyek nagyobb odafigyelést igényelnek.

---

1 Közlemény a szabadsággal, a biztonsággal és a jog érvényesülésével kapcsolatos uniós politikák értékeléséről (COM (2006)332), 2006. június 28.

2 Lásd például a 2005. szeptemberi közleményt, COM(2005)313.

3 2006. december 12-én a Bizottság elfogadta a létfontosságú infrastruktúrák védelmére vonatkozó európai programról (EPCIP) szóló közleményt (COM(2006) 786 végleges), valamint az európai létfontosságú infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről szóló tanácsi irányelvre vonatkozó javaslatot (COM(2006) 787 végleges).

3. A VÁROSI KÖZLEKEDÉS BIZTONSÁGA

Az EU kormány- és államfőinek felhívására[4] válaszul a Bizottság megvizsgálta, hogy az Európai Közösség milyen módon tud legjobban hozzájárulni ahhoz, hogy az európai városi közlekedést[5] megvédjék a terrortámadások ellen.

A városi közlekedési rendszerek biztonságának javítása – a teljes és korlátozásoktól mentes szolgáltatás megőrzése mellett – rendkívüli kihívás. Nagyon kevés kivétellel a városi közlekedés infrastruktúrája és a berendezések kiválasztásakor, illetve kivitelezésekor eredetileg nem vették figyelembe az említett biztonsági szempontokat. Az európai városi közlekedési rendszerek biztonságosabbá tétele érdekében szükség van a tagállamok, valamint minden nemzeti hatóság és érintett üzemeltető közötti európai szintű szoros együttműködésre. Ez ilyen együttműködés elősegítése érdekében a Bizottság felállítja a városiközlekedés-biztonsági szakértők különleges munkacsoportját, amely szorosan együttműködik majd más különleges munkacsoportokkal, amelyeket a létfontosságú infrastruktúrák védelméről szóló általános politikai keret alapján hoztak létre. E konkrét intézkedés hátterét e közlemény melléklete tartalmazza.

4. INFORMÁCIÓCSERE

Az információcsere – az adatvédelmet is magukban foglaló alapvető jogokkal összhangban – nélkülözhetetlen. Ezt szemlélteti az utasnyilvántartási adatállományról szóló javaslat, amely e csomag részét képezi. A Bizottság sok mindent tett ez ügyben. Az adatok megőrzéséről szóló irányelv következményeként a telekommunikációs és internetszolgáltatóknak meg kell őrizniük az adatokat. A hozzáférés elvét illetően az első lépés a Prümi Szerződés volt: hamarosan az összes tagállam ujjlenyomatokat, DNS-t, valamint jármű-nyilvántartást tartalmazó adatbázisa hozzáférhetővé válik más tagállamok hatóságai számára.

A Bizottság olyan tevékenységek finanszírozását tervezi, amelyek e munka végrehajtását, vagy annak javítását célozzák meg. Megállapodás született arról, hogy a bűnüldöző hatóságok hozzáférést kapjanak a Vízuminformációs Rendszerhez (a továbbiakban: VIS), amint az működésbe lép. A VIS-hez való hozzáférés lehetővé teszi a rendőrség és más bűnüldöző hatóságok, valamint az Europol számára, hogy betekintsenek a Vízuminformációs Rendszerben rögzített adatokba. A VIS legfeljebb 70 millió személy adatait tárolja a schengeni övezetben való tartózkodásra vagy ezen övezeten való átutazásra jogosító vízumokat illetően. Ezek az adatok tartalmazzák a kérvényező fényképét és tíz ujjlenyomatát. A VIS a világ legnagyobb olyan rendszere lesz, amelyben a személyek tíz ujjlenyomatát rögzítik.

E fejlődést alá kell támasztani az adatvédelmet biztosító szilárd kerettel. A Tanács várhatóan ez év végéig befejezi a Bizottság által az említettek kapcsán benyújtott kerethatározat-javaslatról folytatott megbeszélést.

---

4 Az Európai Unió Tanácsa – Nyilatkozat a terrorizmus elleni küzdelemről, 2004. március 29. (07906/04 sz. dokumentum)

5 Az autóbuszok, felszínen és föld alatt közlekedő vasút és villamosok (helyiérdekű vasút) által végzett kollektív szárazföldi személyszállítás.

5. VEGYI, BIOLÓGIAI, RADIOLÓGIAI ÉS NUKLEÁRIS FEGYVEREK

Bár a terroristák leggyakrabban robbanóanyagokat alkalmaznak, nagyon fontos az is, hogy megakadályozzuk őket abban, hogy vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris fegyverekhez jussanak. Ezek közül a fegyverek közül néhány alkalmas arra, hogy emberek ezreit megfertőzze, beszennyezze a talajt, az épületeket és a közlekedési eszközöket, tönkretegye a mezőgazdaságot és megfertőzze az állatállományt, valamint károsítsa az élelmiszerláncot. A biológiai veszélyekre való felkészültségről szóló zöld könyvet 2007 júliusában fogadták el.

A felkészültség és válaszlépések tekintetében a bevált gyakorlatokról szóló iránymutatások kidolgozására szakmai megbeszéléseket folytattak a bűnüldözés, az egészségügy és a tudomány terén dolgozókkal. Kihívást jelent a különféle területeken működő hatóságok közötti együttműködés: a vámügyi hatóságok, a rendőrség, a hadsereg, a bioipar, az egészségügy, a tudományos intézetek és a biológiai kutatóintézetek. A Bizottság tapasztalatokat gyűjt a radiológiai és nukleáris területen is. A „piszkos bombáktól" és a nukleáris terrorizmustól való félelem a továbbiakban is nyugtalanítja társadalmunkat, és mindazokat, akik társadalmunk védelméért felelősek. A terroristák és más bűnözők már mutattak érdeklődést ilyen eszközök iránt. A mai összekapcsolt gazdaságok és társadalmak – amelyek egyrészt a globális fejlődés és együttműködés alapját képezik – a radioaktív és nukleáris anyagok tiltott kereskedelmét is lehetővé teszik. 2009 elején a Bizottság tervezi, hogy vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris fegyverekre vonatkozó szakpolitikai javaslatcsomagot terjeszt elő.

6. FELDERÍTÉSI TECHNOLÓGIÁK

A terrorizmusellenes munka során nélkülözhetetlenek a szilárd, kipróbált, hozzáférhető, megengedhető és kölcsönösen elismert felderítési technológiák. Nem csak a terroristák állhatnak elő új technológiákkal. A felderítő eszközök rendkívül fontos szerepet játszanak a biztonságért felelős hatóságok munkája során. A Bizottság támogatja a magánszektorral folytatott munkát, amely szintén döntő fontosságú. 2006-ban tették közzé a felderítési technológiákról szóló zöld könyvet. A beérkezett észrevételeket jelenleg elemzik. A felderítési kérdések szintén feltűnő szerepet kapnak az EU robbanóanyagokra vonatkozó cselekvései tervében, amelyet e csomag keretében fogadnak el.

7. A PÉNZÜGYI FORRÁSOK ELZÁRÁSA TERRORISTÁK ELŐL

További erőfeszítéseket kell tenni és azokat meg kell erősíteni annak érdekében, hogy a terroristák ne férhessenek hozzá pénzügyi forrásokhoz. Jelenleg hatályban vannak az idevágó közösségi jogszabályok, azonban annak érdekében, hogy az EU tagállamai számára rendelkezésre álljanak a terrorizmus finanszírozása elleni eszközök, egyre inkább szükség van arra, hogy szélesebb körű, nem jogalkotási intézkedésekkel is foglalkozzunk, mint például az átláthatóságra vonatkozó intézkedések. A Bizottság továbbra is együttműködik a tagállamokkal a terroristák vagyonának és a bűncselekményből származó jövedelmek befagyasztásának és elkobzásának módszereinek javításán, valamint a pénzügyi nyomozók képzésének minimális követelményeinek meghatározásán. A Bizottság támogatja a pénzügyi hírszerző egységek közötti uniós szintű hatékony együttműködést.

8. A TERRORIZMUS ÁLDOZATAI

A Bizottság elkötelezte magát a terrorizmus áldozatainak való segítségnyújtás és a velük való szolidaritás mellett.

A Bizottság pénzügyi támogatást[6] nyújt az áldozatok érdekeit képviselő szervezeteknek. Innovatív és határokon átívelő projekteket finanszírozott, amelyek célja az, hogy segítséget nyújtsanak az áldozatoknak abban, hogy életük – amennyire csak lehetséges – visszakerüljön a terrorista támadás előtti a kerékvágásba.

9. KUTATÁS ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉS

A biztonsági kutatások terén a Bizottság 2004-ben elindította a hároméves „biztonsági kutatásokat előkészítő cselekvést (PASR)". A három, 15 millió eurós éves költségvetéssel az előkészítő cselekvés az első lépést jelentette a hetedik KTF-keretprogram (a továbbiakban: 7. KP) új biztonsági témaköre felé.

A PASR keretében 39 projektet[7] finanszíroztak. A PASR-re építve a hetedik KTF-keretprogramban (7. KP, 2007–2013) jelentős mértékben, azaz 1,4 milliárd euróra nőtt a biztonsági kutatás költségvetése, ideértve az olyan témakörök lefedését is, mint például a robbanóanyagok felderítése, a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris fegyvereket alkalmazó terrorizmus elleni védelem, a válságkezelés és a létfontosságú infrastruktúrák védelme.

Ezzel párhuzamosan létrejött az Európai Biztonságkutatási és Innovációs Fórum (Security Research and Innovation Forum, a továbbiakban: ESRIF)[8]. Az ESRIF a szaktekintélyekből álló csoport[9] és az Európai Biztonságpolitikai Kutatási Tanácsadó Bizottság[10] által elvégzett munkára épít.

---

6 A Tanács határozata (2007. február 12.) az „Alapvető jogok és jogérvényesülés" általános program keretében a 2007–2013-as időszakra a „Büntetőjogi jogérvényesülés" egyedi program létrehozásáról.

7 A 39 PASR kutatási projekt leírása, beleértve a végső és időközi eredményeket is, a következő honlapon található http://ec.europa.eu/enterprise/security/articles/article_2007-02-23_en.htm

8 Az ESRIF létrejöttét az európai biztonsági kutatásokról és innovációról az állami és magánszféra között folyó párbeszédről szóló, 2007. szeptember 11-i bizottsági közleményben (COM(2007)511 végleges) jelentették be.

9 A szaktekintélyekből álló csoport 2003-ban alakult. Zárójelentésében (Kutatás a biztonságos Európáért: a biztonságkutatási szaktekintélyekből álló csoport jelentése, 2004. március 15., http://ec.europa.eu/enterprise/security/doc/gop_en.pdf.) a csoport javasolta, hogy a 7. KP tartalmazzon biztonságra irányuló kutatási témát, amelyre évente legalább 1 milliárd eurót bocsátanak rendelkezésre. Javasolták továbbá az Európai Biztonságpolitikai Kutatási Tanácsadó Bizottság (ESRAB) létrehozását.

10 Az Európai Biztonságpolitikai Kutatási Tanácsadó Bizottság, amelyet a 2005. április 22-i 2005/516/EK bizottsági határozattal hoztak létre, 2006. szeptember 22-én tette közzé zárójelentését. A bizottság azt javasolja, hogy multidiszciplináris, feladat-orientált kutatást kell végezni. Meg kell teremteni a kapcsolatot a végfelhasználók és szolgáltatók között a projekt meghatározása és végrehajtása során. A jelentés számos területet jelölt ki – beleértve az infrastruktúrák biztonságát is – az innováció ösztönzése, valamint a beszerzett termékekre és szolgáltatásokra irányuló kutatás fokozott alkalmazása céljából. Végezetül az Európai Biztonságpolitikai Kutatási Tanácsadó Bizottság jelentése javasolta továbbá „egy európai biztonsági testület (a későbbi ESRIF) létrehozását a párbeszéd erősítése és az európai biztonsági igényekkel kapcsolatos közös álláspont kialakításának elősegítése céljából. A testületen belül – nem bürokratikus módon – együttműködnek az állami és magánszektor magasrangú képviselői hogy közösen dolgozzanak ki egy stratégiai biztonsági menetrendet, másrészt pedig, a meglévő programok és kezdeményezések végrehajtása tekintetében lehetséges referenciatestületként működik".

Az ESRIF célja, hogy megfelelő technológiával és tudásalappal támogatást biztosítson a polgári biztonsági döntéshozatal számára közép- és hosszú távú közös biztonsági kutatási menetrend létrehozása révén, amely az összes európai érdekeltet magában foglalja mind a kínálati, mind a keresleti oldalról. E menetrendnek magában kell foglalnia az állami és magánszektorbeli végfelhasználók jövőbeni igényein és a legkorszerűbb biztonsági technológiákon alapuló ütemtervet.

A közös biztonsági kutatási menetrend mind nemzeti, mind regionális szinten a biztonsági kutatások programozásának hivatkozási dokumentuma lesz az elkövetkező években, figyelembe véve azokat a jövőben európai szinten végrehajtott kutatásokat, amelyeket a 7. KTF-keretprogramban határoz meg. A Bizottság biztosítja a szükséges kapcsolódási pontok kialakítását a különböző terrorellenes tevékenységek és a megfelelő ESRIF munkacsoportok között.

III. Új javaslatcsomag: határozottabb fellépés a terrorizmus ellen

A csomag valamennyi különböző eleme azokra a cselekvés iránti felkérésekre ad választ, amelyeket főként az Európai Tanács és a Bel- és Igazságügyi Tanács ülésein intéztek a Bizottsághoz. A javasolt intézkedések olyan gondosan előkészített munka eredménye, amely magában foglalta az érintett felekkel – többek között a tagállamok képviselőivel, a nem kormányzati szervezetekkel és más állami és magánszervekkel – folytatott széles körű konzultációkat. A közelmúltban meghiúsult németországi, dániai és ausztriai támadások arra figyelmeztetnek minket, hogy a terrorizmus veszélye sajnos még mindig valós és további intézkedésekre van szükség. Az EU terrorizmusellenes stratégiájának végrehajtásán felül a tervezett intézkedések hozzájárulnak az ENSZ globális terrorizmusellenes stratégiájának végrehajtásához, amelyet a Közgyűlés 2006 szeptemberében fogadott el.

A biztonsági csomag Európa biztonságának növelését és a terrorizmus veszélyével való szembeszállást célozza a következők által:

- **A terrorizmus támogatóival való bánásmód.** A terrorista propaganda terjesztését, a terroristák kiképzését, a terrorizmus finanszírozását, a bombakészítésről és robbanóanyagokról szóló információk terjesztését és a terrorista bűncselekményekre való nyilvános felbujtást bűncselekményként kell kezelni, és uniószerte megfelelő büntetőjogi szankciókkal kell sújtani. A 2002. évi kerethatározat javasolt módosítása biztosítani fogja, hogy valamennyi tagállam bűncselekményként határozza meg a fent említett tevékenységeket, és az elkövetőket büntetőjogi szankciókkal sújtja, beleértve a szabadságvesztést is. Az európai elfogatóparancsokat és bizonyításfelvételi parancsokat is teljes mértékben e cél szolgálatába kell állítani.

- **A robbanóanyagok alkalmazásának megakadályozására irányuló gyakorlati lépések.** Különböző intézkedések egész sorát hozzák majd, amelyek célja megnehezíteni a terroristák számára a robbanóanyagokhoz vagy azok prekurzoraihoz való hozzáférést, valamint megerősíteni azokat az eszközöket, amelyek a bűnüldöző hatóságok rendelkezésére állnak a kereskedelemben forgalmazott vagy improvizált robbanóanyagokat alkalmazó terrortámadások megelőzéséhez. Ide tartoznak a riasztórendszerek az elveszett és ellopott robbanóanyagokra és a gyanús tranzakciókra, az európai tűzszerészeti szakértők hálózata; a robbanóanyag-iparban dolgozók átvilágítása. Az állami és magánszektor közötti együttműködés elengedhetetlen.

- **Az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) cseréjét szolgáló európai rendszer kiépítése** A tagállamoknak össze kell gyűjteniük, fel kell dolgozniuk, és adott esetben más tagállamokkal meg kell osztaniuk ezeket az adatokat. A PNR elsősorban az EU-n kívül, különösen az Egyesült Államokkal folytatott tárgyalások kapcsán merül fel. Az Unió épp annyira jelent potenciális célpontot, mint az Egyesült Államok. Az utasnyilvántartási adatállomány fontos, mivel a múltbéli tapasztalatok azt mutatják, hogy sok terrorista összeesküvés – valamely szakaszban – magában foglalja az EU és egy harmadik ország közötti utazást.

- A Bizottság **a terrorizmusról szóló jelen kerethatározat végrehajtásáról szóló jelentés** elfogadásán dolgozik. A tagállamoknak határozottabban kell fellépniük annak érdekében, hogy a 2002-ben elfogadott rendszert nemzeti jogukba átültessék, segítve rendőrségük, ügyészeik és bíráik munkáját.

Következtetés:

Tovább kell folytatni a munkát uniós szinten ahhoz, hogy szembeszálljunk a terrorizmus veszélyével, megfelelően kidolgozva eközben e politika külső dimenzióit. Mindenképpen meg kell ezt tennünk, mivel a veszély nemzetközi és határon átívelő. Ezt kívánja az unió sikeres fejlődéséhez fűződő közös érdek is. Az EU hozzáadott értéket képvisel azáltal, hogy támogatja a tagállamokat és foglalkozik a határokon átívelő kérdésekkel. Végsősoron a tagállamokra hárul a felelősség, hogy polgáraikat megvédjék. A biztonsági politikának egyszerre kell az EU polgárait megvédenie és tiszteletben tartania az alapvető jogokat. A terrorizmus sokrétű és összetett kihívást jelent. Az uniós szintű munka a kihívás minden szempontjával foglalkozni kíván: a megelőzéssel, a védelemmel, a terrorizmus üldözésével és az esetleges támadásokra adott válaszlépésekkel. E csomag, amely az Európai Bizottság aziránti elkötelezettségét szemlélteti, hogy a továbbiakban is foglalkozik e kihívásokkal, további előrelépést jelent a terrorizmus elleni védelmünk megerősítése felé.

MELLÉKLET: Megoldás a városi közlekedés biztonságára

A városi közlekedés rendkívül összetett, számos közlekedési szolgáltatót, a helyi szolgáltatóipart és napi több millió utast ölelve fel. Könnyen hozzáférhető, a megállók és átszállóhelyek száma nagy. A biztonság tekintetében az utasokat általában nem vizsgálják át és a hozzáférést egyáltalán nem vagy csak kis mértékben ellenőrzik. Ezen felül a különböző közlekedési módok sebezhetősége és a fenyegetések értékelése tekintetében jelentős eltérések mutatkoznak. Ezen összetettség miatt nem helyes a biztonság minden esetben egyforma megközelítése.

A városi közlekedés biztonságát jelenleg a közlekedési üzemeltetők, valamint a helyi és nemzeti hatóságok biztosítják. Miközben már léteznek hatályos európai intézkedések a légi közlekedést, a tengeri szállítást és a nemzetközi árufuvarozást illetően, a városi közlekedés tekintetében még nincsenek hasonló intézkedések. Jóllehet a légiközlekedésre és tengeri szállításra vonatkozó intézkedések építeni tudnak a nemzetközi szervezetek által meghatározott szabályokra, a városi személyszállítás terén sem nemzetközi szervezetek, sem pedig nemzetközi szabályok nem léteznek.

Az e közlemény 3. pontjában említettek szerint a Bizottság városiközlekedés-biztonsági szakértői munkacsoportot hoz létre annak érdekében, hogy e kérdésekkel foglalkozzon. Lehetővé válik ezáltal a legjobb gyakorlatok, valamint a pozitív vagy negatív tapasztalatok cseréje a négy kulcsfontosságú területen: *a szervezési intézkedések; a felügyelet és felderítés; a terhelhetőbb eszközállomány és berendezések;* valamint *az eseménykezelés*. Hosszabb távon mindez közösen elfogadott védelmi kritériumok és referenciaértékek létrejöttét eredményezi, amelyek lehetővé teszik a hatóságok és az üzemeltetők számára az önértékelések végrehajtását és a védelmi tervek kidolgozását.

A Bizottság felkéri a tagállamokat, jelöljenek ki egy nemzeti tájékoztatási központot, amely elősegíti a városiközlekedés-biztonsági szakértői munkacsoport munkáját, szem előtt tartva működési célját, illetve biztosítja a nemzeti hozzájárulások egységességét és a haladás ellenőrzését. A tájékoztatási központ a tagállam megfelelő közlekedésvédelmi hatóságának képviselője lesz.

A tagállamokat, a hatóságokat és az üzemeltetőket arra ösztönzik, hogy vezessenek be és teszteljenek új védelmi elképzeléseket, technológiákat, illetve hardver és szoftver megoldásokat. Az összegyűjtött tapasztalatok nagyobb mértékben válnak a Közösség hasznára, ha azokat a városiközlekedés-biztonsági szakértői munkacsoporton vagy az európai technológiai nyilvántartáson keresztül, illetve az üzemeltetők együttműködése által kezdeményezett munkahelyi képzés keretében osztják meg. A Bizottság ezen kívül létrehozza az e téren folyamatban lévő közfinanszírozású kutatási és fejlesztési projektek állandó jegyzékét, különös hangsúlyt helyezve az emberi tényezőre és az új technológiai megoldásokra. A képviselőket arra ösztönzik, hogy vegyenek részt ezekben, és adott esetben új védelmi vonatkozású kutatási igényeket határozzanak meg.

Végezetül a Bizottság megfelelő lépéseket tesz annak irányába, hogy az Unió által finanszírozott városi közlekedési projektek – szükséges esetben – megfelelő védelmi dimenzióval rendelkezzenek.